

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Katedra jihoslovanských a balkanistických studií

Posudek vedoucího práce na diplomovou práci Jakuba Novosada

„Téma násilí v současném srbském dramatu (1996-2009)“

Jakub Novosad se rozhodl vybrat si pro svou diplomovou práci jeden z neopominutelných fenoménů současného srbského divadla – téma násilí. Vzhledem k tomu, že pro současné drama neexistuje ujasněný názor ani v srbském literárněvědném a teatrologickém prostředí, je nasnadě, že kolega Novosad měl značně ztíženou práci a byl v mnohém odkázán i vlastní úsudek a komparace s obecnými evropskými trendy. Z tohoto důvodu je také logické, že značnou část práce (téměř celou první polovinu) věnuje autor dějinám a proměnám srbského divadla po roce 1945, protože je opravdu nezbytné vytvořit si solidní základ i s ohledem na tradici tématu násilí a souvisejících forem v srbském divadelnictví.

Po krátkém úvodu se tedy seznamujeme s nástinem dějin srbského divadla a s působícími autory v letech 1945 až 1990. Jakub Novosad si velmi dobře všímá zásadních proměn srbského divadelnictví v 80. letech 20. století v souvislosti s nastávajícími odstředivými tendencemi, které se ve federativní Jugoslávii po Titově smrti začínají objevovat. Autor správně konstatuje, že změny např. v repertoárech srbských scén i samotných nových inscenacích, které mladí i starší autoři tvoří, hraje výraznou úlohu společenská objednávka, která v balkánských zemích často vychází z popudu politického vedení.

Toto se pak intenzivně projevuje v 90. letech 20. století až do doby pádu Miloševićova režimu. Právě téma násilí (ať už v podobě přímé nebo zastřené) se v tomto období začíná stávat součástí srbské každodennosti (prostřednictvím televize, odvodů, zásahu NATO atd.), proto je logické, že musí existovat i nějaká reflexe v tak živelním a aktuálním umění, jakým divadlo může být, pokud není omezováno zásahy shora.

Třetí oddíl se logicky zaměřuje na dobu pomiloševićovskou – tj. na žhavou současnost. Po politickém uvolnění následuje téměř „exploze“ tvorby

mladých autorů, kteří sice již začínají provádět své texty v 90. letech, ale teprve po roce 2001 dostávají skutečnou volnost a možnost realizace nejen v zahraničí, ale především na domácích scénách. Jakub Novosad si vybral tři dramatiky – dvě ženy – Biljanu Srbljanović, Milenu Marković a jednoho muže – Uglešu Šajtince. Kromě nich se zmiňuje o dalších současných srbských autorech divadelních her, ale jen u těchto třech provádí hlubší analýzu vybraných dramát, v nichž je téma násilí dominantní, a to v mnoha podobách a polohách.

Jakub Novosad svou diplomovou prací prokázal schopnost vytvořit text na dostatečně vysoké stylistické i odborné úrovni, navíc text v mnoha směrech progresivní a s dostatečným odstupem hodnotící dobu a tvorbu téměř současnou. Diplomovou práci proto rozhodně doporučuji k obhájení.

sestavil PhDr. Jaroslav Otčenášek, PhD.

v Praze 4. 9. 2011